

MITI IN RESNICE O MADŽARSKI

Naša vzhodna sosedka zmore ponuditi veliko več kot le golaž in Balaton

Večina povprečnih prebivalcev severovzhodne Slovenije se je z Madžarsko največkrat srečala, ko so v devetdesetih letih prejšnjega stoletja redno romali po poceni oblačila v obmejni Lenti. Z drugih koncev naše države je bilo teh voženj manj, zato so tudi asociacije na Madžarsko drugačne ali jih sploh ni. Je pa še nekaj tipičnih stereotipov: da je to povsem ravninska država nekje daleč na vzhodu, kjer za nadomestek morja velja Blatno jezero oziroma v izvorniku Balaton; da prebivalci govorijo zapleten, nerazumljiv jezik, s katerim nima slovenščina nič skupnega, in jedo velike količine segedin golaža, začinenega z rdečo papriko, ter sladkano solato; tu pa asociacij bolj ali manj zmanjka.

ZA VEČ STIKOV MED NARODOMA

Morda delamo krivico dobrim poznavalcem in rednim obiskovalcem Madžarske, a resnično se zdi, da v nasprotju z južno, severno in morda še zahodno sosedo našo vzhodno sosednjo državo precej slabo poznamo. Nekoliko več stikov in informacij se nam obeta, odkar v Ljubljani deluje madžarski kulturni inštitut, poimenovan po Balintu Balassiju. Naloga inštituta je z različnimi prireditvami predstaviti javnosti madžarsko kulturo in umetnost, ki imata po besedah Edit Szilagyne Batorfi, madžarske veleposlanice v Sloveniji, veliko več potenciala za mednarodno sodelovanje od madžarske ekonomije in politike. Kultura je zato eden od stebrov njihove diplomacije, obenem pa tudi turistični produkt. Skozi predstavitev Madžarske slovenskim

turističnim novinarjem je Batorfijeva s sodelavci ovrgla nekaj zakorenjenih mitov.

1. MIT: BALATON JE EDINI

Največje madžarsko jezero sicer res velja za priljubljen počitniški cilj in s površino 592 km² nadomešča morje.

KULTURA JE TRDEN TEMELJ

Podobno kot Slovenci so tudi Madžari, to je bilo že omenjeno, zasnovali svojo državnost na kulturni moči bolj kot na politični. Država je zacvetela po letu 1867, ko so jih Habsburžani priznali za enakovredne partnerje v Avstro-Ogrski. Po prvi svetovni vojni je razvoj nekoliko zastal, toda še vedno imajo močno kemično in farmacevtsko industrijo. Tako ni čudno, da je izmed 13 madžarskih nobelovcev pet dobitnikov prejelo to nagrado za področje kemije. Trije nobelovci so dobili nagrado za fiziko, trije za medicino ter po eden za ekonomijo in književnost. Dela madžarskih skladateljev Franza Liszta, Bele Bartoka in Emmericha Kalmana so redno na repertoarju evropskih gledališč in koncertnih dvoran. Slovenci pa smo z madžarščino povezani še z nekaterimi skupnimi besedami: med njimi so žep, repa in vihar.

Dolgo je približno 77 kilometrov in široko od 4 do 15 kilometrov, kar pomeni, da imajo Madžari obale pravzaprav precej več kot mi. Severna obala je bolj strma, južna je položnejša z zelo plitvim dnom, voda v jezeru pa se poleti segreje tudi do 26 °C. Poleg kopanja se turisti na in ob Balatonu navdušujejo tudi nad ribolovom, jadranjem, deskanjem, ob jezeru pa so speljane številne kolesarske poti. Za kopanje pa so poleg Balatona priljubljena številna termalna jezera, Madžarska ima namreč registriranih kar 1300 termalnih vrelov. Znan je Heviz, drugo največje termalno jezero na svetu, v katerem ima voda poleti 33 do 35 °C, njena temperatura pa niti pozimi ne pade pod 23 °C. Svojevrstna zanimivost je tudi podzemna jama z jezerom Tapolca v mestu Miskolc, ki so jo odkrili leta 1903 in deset let pozneje odprli za javnost. Turisti lahko jezero raziskujejo s čolnom po krožni poti, odprti leta 1937.

2. MIT: RAVNINA, KAMOR SEŽE OKO

Obsežni deli Madžarske so res pretežno ravnini, toda na severu države, na meji s Slovaško, se razteza tako imenovano severnomadžarsko sredogorje s povprečno višino med 800 in 900 metri nad morjem, ki ga sestavlja več pogorij. Najvišji vrh je Kekes (1015 m n. m.) v pogorju Matra, v sredogorju pa so tudi trije narodni parki. Del sredogorja je tudi pokrajina Tokaj, iz katere izvira svetovno znano vino. Ali je bila trta, iz katere pridelujejo tokaj, res prinesena na Madžarsko iz Goriških brd, kot se trudijo dokazati Brici, je druga zgodba. Vanjo so vpletene še Slovaška, Srbija, Italija, Slovenija pa

